

Ekonomiskā izrāviena vadmotīvs: Latvija 2020. gadā - zaļākā valsts pasaulē

Vīzija par Latviju kā tīru, efektīvu, koncentrētu, radošu un konkurētspējīgu Eiropas valsti

Latvijas valstij un tās iedzīvotājiem nepieciešama visas sociālās un etniskās grupas vienojoša, saprotama, simboliska, moderna un vienlaikus praktiski īstenojama vīzija par valsti, kurai ar prieku un lepnumu vēlamies piederēt. Latvija - zaļākā valsts pasaulē ir vīzija, kas īsteno šos mērķus, kā simboliskā tā praktiskā veidā uzburot viegli saprotamu un īstenojamu sapni par nākotnes Latviju.

Nozīmju ziņā tā ir pietiekami ietilpīga un daudzpusīga, lai tās simboliskās vērtības ietiektos ikkatrā dzīves jomā, aicinot cilvēkus īstenot noteiktus mērķus un ideālus, vienlaikus saglabājot draudzīgu neitralitāti un neuzspiežot noteiktu politisko pārliecību. Zaļš, jeb ilgtspējīgs un resursus saudzējošs dzīvesveids nav nedz labēja, nedz kreisa vērtība, tajā lieliski sadzīvo dažādu etnisko grupu nacionālās bagātības un kultūras tradīcijas, dažādas reliģiskās pārliecības. Vienlaikus ar savu simbolismu un vēsturiskajām nozīmēm tā atgādina par Latvijas vērtībām un šeit mītošās tautas gadsimtiem krāto dzīvesziņu.

Zaļas valsts tēls veicina piederību Latvijai, neatkarīgi no tā, kur dzimst tās cilvēki, kur tie strādā vai mācās. Tas saliedē visdažādākos cilvēkus kopējam mērķim un vīzijai, aicina domāt ārpus ierastās vienvirziena integrācijas rāmjiem. Zaļais ir visiem kopējs, tas stiprina lepnumu par savu valsti, vēlmī palikt un atgriezties tīrajā, sakoptajā un pievilcīgajā zemē.

Zaļajam nav nedz vecuma barjeru, nedz arī tai rāmjus uzliek teritorija. Zaļa, pārdomāta, uz draudzību un saudzību vērsta var būt audzināšana un izglītība, cilvēk bērnam uzsākot pirmos dzīves soļus; veselīgs un ekoloģisks dzīvesveids ir dabiska un gudra izvēle pusmūžā. Racionāla vides saudzība ir iespējama, gan šķirojot atkritumus pilsētas mikrorajonā, gan arī vadot spirdzinošus rītus un mierīgus vakarus Latvijas lauku viensētā.

Zaļais dabīgā un iekļaujošā veidā apvieno tradīcijas un mūsdienīgo, uz nākotni vērsto. Zaļais neļauj mums aizmirst mūsu saknes, piederību šai zemei, saskaņu ar dabas cikliem. Vienlaikus zaļais atgādina par vajadzību būt efektīviem, radošiem un racionāliem - domāt par resursu taupību, gudru ražošanu un pasauli, kādu to atstāsim saviem bērniem.

Bērni daudzas lietas spēj pateikt mums priekšā daudz skaidrāk un precīzāk, nekā pirmajā brīdī šķiet. Pastaiga basām kājām rāsas pielietā zālē, smilšu pilis tīrā un plašā jūrmalā, saules

un lietus izaudzēti dārzeņi un ogas, svaigs gaiss un kristāldzidrūdens -tas ir ne tikai vērtības, kas silda sirdi, bet arī ekskluzīvas preces šodienas pārapszīvotajai un piesārņotajai pasaulei.

Zaļais nevienu nediskriminē un neizslēdz. Tā vietā tas iezīmē pozitīvu tiecību un aicina pilnveidoties. Ikvienu procesu ir iespējams veidot zaļāku. Zaļais nozīmē vēlmi darīt lietas gudrāk, efektīvāk, racionālāk ikvienā dzīves sfērā - sākot ar ikkatra cilvēka privāto dzīves telpu, kur ekoloģiska spuldzīte ir gluži loģiska izvēle, beidzot ar lielām ražotnēm, kurās spēja uzturēt energoefektivitāti nozīmē manāmas izmaiņas gada bilancē.

Zaļais ir tas, ko ar lepnumu un drošu pārliecību varam izrādīt uz āru - saviem Eiropas un pasaules kaimiņiem. Acij tīkami zaļa ir Latvija no putna lidojuma vai veroties pa lidmašīnas iluminatoru, kad tā gatavojas nosēsties ceļā no Briseles vai Londonas. Zaļākās valsts pasaulē tēls ir kārdinošs gala mērķis citu valstu tūristiem, tāpat arī brīnišķīga reklāma un pievienotā vērtība Latvijas uzņēmēju ražotajām precēm pasaules tirgos.

Zaļākā valsts pasaulē ir vīzija, ko papildīt gribētu daudzas pasaules valstis, taču Latvija atšķirībā no tām ir dažu soļu attālumā no tās, starptautiskā pētījumā jau būdama novērtēta kā 2. zaļākā valsts pasaulē.

Bērni un ģimene

Rūpes un gādība par bērniem un jaunajām ģimenēm ir vispārēji akceptēta sabiedrības pamatvērtība, taču tā netiek pretstatīta citiem attiecību modeļiem un cilvēku individuālām izvēlēm.

Latvija ir vieta, kurā bērnu radīšana ir tikai vecāku personiskas izvēles jautājums, jo radītā sociālā vide ir tāda, lai šis lēmums tiktu pieņemts droši, bez raizēm par ekonomiskām sekām un sociālo nodrošinājumu. Radīt bērnus Latvijā - nozīmē ļaut tiem piedzīvot draudzīgu, veselīgu un gudrā izaugsmē balstītu vidi. Jaunajām māmiņām tiek garantētas māmiņu algas visu bērnu kopšanas atvaļinājuma laiku, vienreizējs bērna piedzimšanas pabalsts, nodrošināti progresīvi nodokļu atvieglojumi par katru aizgādībā esošo bērnu.

Pirmskolas izglītības iestādes ir pieejamas ikvienam no pusotra gada vecuma. Pateicoties pilnīgotam „nauda seko” principam, vecāki var izvēlēties savam bērnam piemērotāko izglītības iestādi plašā, daudzpusīgā un kvalitatīvā piedāvājumu klāstā, ko veido gan pašvaldību uzturētas izglītības iestādes, gan privāti bērnudārzi. Tie savstarpēji konkurē par

nodokļu maksātāju naudu, cenšoties mazajiem cilvēkiem nodrošināt pēc iespējas draudzīgāku un veselīgāku vidi izaugsmei.

Radošo un kognitīvo spēju attīstību veicinoša izglītība tiek nodrošināta jau no pusotra gada vecuma, savukārt, uzsākot skolas gaitas, bērniem ir likti pamati radošai un attīstītai loģiskai domāšanai un vismaz vienas svešvalodas prasmei.

Bez aizgādniecības atstātiem bērniem tiek nodrošināta iekļaušana uzticamās un atbildīgās ģimenēs, kas līdz ar lēmumu adoptēt saņem sociālu nodrošinājumu. Bērni ar īpašām vajadzībām gaitas bērnudārzos uzsāk kopā ar visiem pārējiem bērniem. Valsts nodrošina visu nepieciešamo viņu pilnvērtīgai izglītībai un audzināšanai.

Latvijā ir attīstīts medicīnas tūrisms un, pateicoties valsts zaļajam tēlam, labajai slavai, modernajam nodrošinājumam un kvalificētajam personālam, kaimiņvalstu topošie vecāki izvēlas Latviju par vietu, kur laist pasaulē bērnus. Svaigais gaiss un mērenais klimats veicina medicīnas pakalpojumu pārdošanu ārvalstu tūristiem arī daudzās citās jomās.

Izglītība

Latvijas valsts un tās cilvēki par savu ir pieņēmuši patiesību, ka, tikai mērķtiecīgi, gudri un dāsni investējot izglītībā, valstij ir iespēja nodrošināt augstu konkurētspēju un izaugsmi ilgtermiņā. Valsts iedzīvotāji izprot un apzinās, ka izglītība ir valsts un ekonomiskas izaugsmes pamatu pamats un neatraujami saistīta ar citām dzīves sfērām kā, piemēram, veselību, drošību, pilsonisko atbildību, saliedētību, kultūru, vidi un adekvātu izpratni par pasauli kopumā.

Moderni, efektīvi un videi draudzīgi iekārtotas Latvijas skolas visas valsts mērogā piedāvā noteiktu pārdomātu mācību satura kodolu, kas kalpo kā pamats jauno cilvēku kompetenču un prasmju attīstībai. Vienlaikus skolas ir brīvas īstenot dažādas metodikas, pieejas, interešu izglītības programmas un pēc saviem ieskatiem lemt par mācību procesa organizāciju. Vecāki ir aktīvi izglītības procesa dalībnieki un vaučera veidā, izvēloties kurp sūtīt savus bērnus, balso par labākajām skolām ar savu nodokļu maksātāju naudu. Ikviens skola ir ieinteresēta pilnveidot savu mācību vidi un tiekties uz labiem rezultātiem, jo tiešā veidā konkurē ar citām skolām par publisko finansējumu.

Mācību process un priekšmetu pasniegšana skolās tiek nodrošināta vairākās valodās, kas jau sākot ar pirmajām skolas gaitām gatavo jauniešus par konkurētspējīgiem starptautiskā darba

tirgus spēlētājiem. Līdztekus akadēmiskajai un profesionālajai izglītībai tiek nodrošināta augstas kvalitātes neformālā izglītība, kas vērsta uz emocionālās inteliģences attīstīšanu, ekoloģisku domāšanu izpratni par procesu un lietu savstarpējo saistību.

Vaučeru sistēmā strādājošās skolas ar vairāk nekā simts skolēniem atrodas pilsētās un novadu centros. Mazāk apdzīvotās teritorijās tiek uzturētas īpašai programmai piesaistītas mazās lauku skolas, kas vienlaikus kalpo par daudzfunkcionāliem centriem, nodrošinot gan pārkvalifikāciju, gan sociālo aprūpi, gan arī informācijas centra, dienas centra, bibliotēkas citas funkcijas.

Vidējā izglītība ir obligāta, taču pēc pamatskolas beigšanas liela daļa skolēnu tiek aicināti līdztekus tai apgūt tirgus prasībām piemērotu, kopā ar darba devējiem izstrādātu arodu kādā no piecpadsmit moderniem un izcili aprīkoti profesionālās izglītības centriem. Mācību programmas tajos tālredzīgi veidotas tā, lai izpildītu ne tikai tagadnes, bet arī nākotnes darba tirgus prasības, koncentrējoties uz efektīvu ražošanu un zaļiem risinājumiem. Uzņēmēji strādā roku rokā ar profesionālās izglītības centriem, to audzēkņiem nodrošinot praksi un iemaņas reālās ražotnēs un laboratorijās. Tajā pašā laikā šajos centros tiek piedāvāta kvalifikācijas maiņa cilvēkiem pusmūžā vai bez darba palikušajiem, kuru sākotnējās profesionālās prasmes vairs nav tirgū pieprasītas.

Skolotāja profesija ir prestiža un sabiedrībā augstu novērtēta. Par skolotājiem var kļūt tikai spējīgākie un daudzpusīgākie sabiedrības pārstāvji. Nonākot skolā, to darbs un atbildība ir pakļauti nacionāla mēroga motivācijas sistēmai, kas līdz ar katru profesionālās pilnveides soli nodrošina atalgojuma pieaugumu. Skolotājiem tiek sniegts plašs metodiskais un satura atbalsts mācību darba organizēšanai un sevis pilnveidošanai.

Latvijā ir nedaudzas, bet starptautiski konkurētspējīgas augstskolas, kas nedublē studiju programmas un kurās darbojas starptautisks un augsti kvalificēts akadēmiskais personāls, ko izvēlas neatkarīgas augstskolu padomes. Studiju programmas tiek nodrošinātas dažādās valodās un augstākā izglītība ir kļuvusi par plaši pieprasītu Latvijas eksporta preci, sevišķi Austrumu reģionā un bijušajās NVS valstīs. Ikvienam Latvijas studentam ir iespēja studiju maksas segšanai iegūt valsts finansējumu, kuru ilgtermiņā tie pakāpeniski atmaksā valstij īpaša nodokļa veidā. Šī finansējuma sistēma garantē tiešu sasaisti starp saņemto pakalpojumu un nodokļos samaksāto naudu, kā arī rūpējas par to, lai studenti savas studiju un darba izvēles veiktu izsvērti un atbildīgi.

Latvijas zinātne ir koncentrēta nedaudzos pasaules līmenī konkurētspējīgos zinātniskos institūtos, kam attiecīgi daudz lielākā apmērā tiek piešķirts valsts budžeta atvēlētais

finansējums. Būtisku daļu no šiem pētījumiem hdzfinanse privāti uzņēmumi, akadēmiska vide un privātais sektors strādā roku rokā pie jaunu, globāli konkurētspējīgu produktu radīšanas. Latvija ir izdarījusi sāpīgas izvēles, pārtraucot no valsts budžeta subsidēt lielu daļu zinātnisko institūtu, kas nav spējuši piedāvāt starptautisku sniegumu fundamentālajās un lietišķajās zinātnēs. Tajā pašā laikā valdība ir spējusi vienoties ar zinātnes pārstāvjiem par gudru specializāciju Latvijas zinātnē, kas saistīti ar efektivitātes celšanu, inženierzinātnēm, energoresursu pētniecību un ekoloģiskajām jomām ar mērķi saglabāt un celt savu pasaules zaļākās valsts statusu. Pateicoties valdības un uzņēmēju mērķtiecīgam kopdarbam, kopējie ekonomikas ieguldījumi pētniecībā un attīstībā 2020. gadā sasniedz Latvijas izvirzīto mērķi- 1.5% no IKP.

Darbs

Darbs ir ne tikai līdzeklis ikdienas iztikas un ekonomisku resursu ieguvei, bet arī Latvijas iedzīvotāju pašrealizācijas veids, sociālo un pilsonisko saišu veidotājs un uzturētājs. Darbā cilvēki īsteno savas intereses un aizraušanās, pilnveidojas profesionāli un sociāli; darbs tos saista ar valsti, kurā tie dzīvo, un citiem tās iedzīvotājiem. Lai to panāktu un nodrošinātu, valsts rūpējas par uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides uzturēšanu, investīciju piesaisti un efektīviem pasākumiem nodarbinātības stimulēšanai, iedzīvotāju kvalifikācijas celšanai un atgriešanai darba tirgū.

Latvijas valdība apzinās, ka viens no pārlicinošākajiem mehānismiem, kā mazināt sociālo, reģionālo un iespēju nevienlīdzību, ir tiecība uz ekonomiku, kas nodrošina augstu kopējo nodarbinātības līmeni. Tāpēc iekļaujošas, ilgtspējīgas un konkurētspējīgas ekonomikas attīstības pamatā tiek likta sabalansēta ekonomikas sektoru izaugsme, rēķinoties ar iedzīvotāju pašreizējām prasmēm un nepieciešamību tieši tās pielietot nākamā attīstības līmeņa sasniegšanai. Pakāpeniski augot ekonomikas komplicētībai, valsts mērķtiecīgi investē darba ņēmēju pārkvalifikācijā pastāvīgi un savlaicīgi, piemērojot darba ņēmēju prasmes nākamajam zaļās ekonomikas attīstības posmam. Latvijas valdība atzīst un uzskata par saistošu virzību uz stratēģijā ES2020 izvirzīto mērķi, 2020. gadā nodarbināt vismaz 73% darbspējīgo iedzīvotāju 20-64 gadu vecumā.

Latvijas ekonomikas pamats ir efektīva, pārdomāta un koncentrēta resursu izmantošana, valstij atbildīgi īstenojot budžeta politiku. Visiem spēkiem tiek veicināts arvien lielāks eksporta īpatsvars iekšzemes kopproduktā. Mūsu vietējie resursi ir zeme, koksne, pārtikas ražošana un ūdens. Komersanti tiek mudināti regulāri pārvērtēt savu resursu izmantošanas

efektivitāti un darba ražīgumu, un Latvija eksportē no saviem resursiem iespējami pārstrādātus produktus ar pieaugošu pievienoto vērtību. Aizvien mazāk no mūsu resursiem nonāk citās valstīs izejmateriālu veidā. Apstrādes rūpniecība ir būtisks ekonomikas mugurkauls un tās īpatsvars kopējā ekonomikas struktūrā pieaugs līdz 20% no kopējās tautsaimniecības piensuma 2020.gadā.

Produktu un pakalpojumu eksportu nodrošina ne tikai uzņēmumu aktīva darbība ārvalstu tirgos, bet arī sadarbība ar iedzīvotājiem, kas apmetušies uz pastāvīgu dzīvi ārpus valsts. Viņi palīdz iekarot eksporta tirgus, izmantojot savu kontaktu loku un dibinot kopuzņēmumus, kā arī sekmē gudru investīciju piesaisti Latvijas ekonomikai.

Darbspēka nodokļi ir konkurētspējīgi reģionā un samaksājami kā maziem, tā lieliem uzņēmējiem, tādējādi nekropļojot konkurenci starp tiem. Tas veicina nodarbinātību, ārvalstu investīcijas un būtiski ceļ Latvijas eksporta konkurētspēju. Kopējais nodokļu īpatsvars ir pieaudzis patēriņa un kapitāla jomās, taču cilvēki tos maksā, jo redz un saprot sasaisti starp nomaksātajiem nodokļiem, to izlietojumu un kopējo labumu. Galveno nodokļu slogu pārceļot uz patēriņa un kapitāla jomām, netieši tiek ieviesta nodokļu progresivitāte, kas paredz, ka cilvēki, kam pieder lieli resursi, maksā vairāk.

Ēnu ekonomikas īpatsvars ir sarucis līdz 15%, un nodokļu nemaksāšana ir kļuvusi aizvien grūtāka, jo vairāk nekā 96% visu norēķinu notiek elektroniski. Nodokļu nemaksāšana ir neizdevīga un nevajadzīgi riskanta, jo darba spēka nodokļi ir salīdzinoši nelieli un valsts pakalpojumi daudzās jomās ir tieši saistīti ar nodokļu nomaksu.

2020. gadā Latvijā ir labi attīstīta ceļu infrastruktūra, kā arī plaši pieejams platjoslas internets. Kvalitatīvi ceļi savieno reģionālos attīstības centrus, kuros ir koncentrēta ražošana un pakalpojumi. Pateicoties mērķtiecīgām investīcijām, reģionālajos attīstības centros ir radītas jaunas darbavietas, un daudzi Latvijas cilvēki, kultivējot veselīgu dzīvesveidu, izvēlas dzīvot reģionu centriem pietāvošajās teritorijās. Arvien lielāku lomu tranzītā sniedz multimodālie tranzīta koridori, kurus veido transzītceļi, dzelzceļš un ostas. Tranzīta koridoru elektrifikācija un modernizācija ļauj arvien palielināt tranzīta koridoru apjomu, neapdraudot Latvijas zaļākās valsts statusu.

Galvenais valdības uzņēmējdarbības atbalsta instruments ir valsts mērķtiecīgi dibinātas aģentūras katrā Latvijas vēsturiskajā reģionā - Kurzemē, Zemgalē, Latgalē, Vidzemē un Rīgā, kas pēc vienas pieturas aģentūras principa apvieno visus valsts pārvaldes sniegtos pakalpojumus un fokusē tos darba vietu radīšanai un uzņēmējdarbības atbalstam reģionā. Aģentūra ir kļuvusi par sava reģiona attīstības līderi un publisko seju. Tās atbalsts tiek primāri

virzīts jau strādājošo uzņēmēju atbalstam ar tuhteju potenciālu radīt darba vietas un nodrošināt ekonomikas izaugsmi. Līdzās tam, atbildīgajiem valsts dienestiem sadabojoties un reorganizējoties, tiek veidots nākotnes investoru pieprasījumam atbilstošs investīciju piedāvājums, tādējādi pozicionējot visus Latvijas reģionus, kā ilgtermiņā pievilcīgas investīciju teritorijas. Jaunajiem un esošiem uzņēmējiem pieejami arī atbalsta instrumenti jaunu projektu realizācijai, kurus nodrošina valsts Attīstības finanšu institūcijas programmas ciešā sadarbībā ar privātā sektora partneriem. Centrālā valdība un pašvaldības ir apzinājušās, ka efektīvam jauno uzņēmēju atbalstam, līdztekus ar apmācības iespējām un īpašu finanšu instrumentu atbalstu uzņēmumu skaita pieaugumam, ir vitāli nepieciešama uzņēmējdarbības aktivitāte. To nodrošina jau strādājošie un investoru dibinātie uzņēmumi, kam jaundibinātie varētu sniegt nepieciešamos pakalpojumus un piegādes. Tādēļ valdība ir apstiprinājusi industriālo teritoriju plānojumu, kurās koncentrējas energointensīvā un produktīvā ražošana. Šajās teritorijās ir nodrošināta uzņēmējdarbībai un jo īpaši ražošanai nepieciešamā publiskā infrastruktūra, t.sk. kvalitatīvas visa veida attīrīšanas iekārtas, lai mazinātu vides piesārņojuma risku.

Ekonomikai un sabiedrībai attīstoties, arvien vairāk teikšanas par savu dzīvi nonāk vietējās varas rokās. Pašvaldību budžeta apjoma un valsts kopbudžeta apjoma attiecība sasniegusi vidējo ES rādītāju. Liela un arvien pieaugoša loma valsts un ārvalstu finanšu palīdzības investīciju sadalē ir tieši reģioniem un pašvaldībām.

Publiskie pakalpojumi - kā valsts, tā pašvaldību nodrošinātie - ir elektronizēti un pieejami attālināti. Tādējādi iedzīvotājiem un uzņēmējiem, lai saņemtu lielāko daļu publisko pakalpojumu, nekur nav jābrauc; tos iespējams saņemt elektroniskā vidē. Valdība ir izšķīrusies par dažādās teritorijās nodrošināmo pakalpojumu līmeni un iedzīvotāji skaidri zina, kādi pakalpojumi tiem pieejami reģionu attīstības centros, novados, vietējo bibliotēku un citu iestāžu līmenī. Pateicoties vienas pieturas principa attīstībai, iedzīvotāji nav piesaistīti stingri noteiktiem apkalpes areāliem, kas liek pēc pakalpojuma doties uz kādu vienu, noteiktu vietu, kas ne vienmēr atbilst iedzīvotāju un uzņēmēju ikdienas pārvietošanās maršrutiem. Šādu, horizontāli integrētu valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamības pamatā ir pakalpojumu kvalitātes vadības decentralizācija un pielāgošana tieši vietējām vajadzībām. Par centrālo šādas, vietējām vajadzībām labāk pielāgotas, publisko pakalpojumu sistēmas elementu kļūst vēsturiskie Latvijas reģioni - Kurzeme, Zemgale, Latgale, Vidzeme un Rīgas metropoles areāls. Katrā reģionā iezīmēti vismaz 2-3 produktu klāsteri, kuros strādā daudzi uzņēmēji, kuri savstarpēji sadarbojoties papildina klāstera konkurētspēju.

Sabiedrības veselības jomas galvena prioritāte ir veselības profilakses pasākumi, kas fokusējas uz veselīgu, ekoloģisku dzīvesveidu, kā arī alkoholisma, smēķēšanas un citu kaitīgu ieradumu mazināšanu. Iedzīvotāji ir labi informēti un izglītoti par dažādu faktoru ietekmi to veselību, dzīves kvalitāti un mūža ilgumu. Tā rezultātā cilvēki pieņem daudz izsvērtākus un atbildīgākus lēmumus saistībā ar savu veselību.

E-veselība ļauj jebkuram ģimenes ārstam nepieciešamības gadījumā piekļūt interaktīvai speciālista konsultācijai, kas ļauj gan savlaicīgi diagnosticēt, gan ārstēt pacientus ne tikai reģionālajos centros, bet arī mazāk apdzīvotās teritorijās. Ja ir nepieciešama nopietnāka ārstēšanās, tā tiek veikta kādā no nedaudzām nacionāla mēroga slimnīcām, kas ir aprīkotas ar jaunākajām tehnoloģijām un kurās ir koncentrēts augsta līmeņa medicīnas personāls. Centros strādājošajiem ārstiem elektroniski ir pieejama visa slimības vēsture par jebkuru pacientu, neatkarīgi no pacienta vai tā ģimenes ārsta dzīvesvietas.

Tiem, kas zaudējuši darbu, ir pieejams īss, koncentrēts un stimulējošs valsts atbalsts, kas motivē iedzīvotājus iespējami drīzāk atgriezties darba tirgū. Valsts atbalsts vērsts uz jaunu kompetenču un prasmju iegūšanu un attīstīšanu, kvalifikācijas maiņu vai celšanu.

Energoefektivitāte kļūst par vienu no valsts attīstības dzinūjiem. Ražošanas un pakalpojumu sektora energoefektivitātes uzlabošana ir gan konkurētspējas, gan darba kvalitātes jautājums. Šo mērķu finansēšanai tiek izmantots kā publisks, tā privāts finansējums un attīstīti finanšu instrumenti (rotācijas fondi, energoservisa kompānijas, kredītlīnijas). Mājokļu un sabiedrisko būvju energoefektivitāte tiek uzlabota plānveidīgi, rēķinoties ar būvniecības jaudām, pašvaldību energoplāniem, kur iespējams, vienlaikus pārejot uz atjaunojamiem energoresursiem. Zemas enerģijas ēku projektēšana un būvniecība, kā arī konsultāciju pakalpojumi kļūst par nozīmīgu eksporta virzienu.

Zaļās ideoloģijas ielikšana valsts attīstības pamatā ir attaisnojusi, jo izdevies sasniegt mērķi 40% no primārā enerģijas patēriņa saražot no atjaunīgiem energoresursiem, nodrošinot reģionā konkurētspējīgas enerģijas cenas industriālajiem patērētājiem un māsaimniecībām, kā arī mazinot Latvijas atkarību no importētas fosilās enerģijas. Latvijā izveidota labvēlīga, ilgtermiņā paredzama un ekonomiski pamatota vide investīcijām zaļajā enerģētikā, kas nerada pārmērīgu slogu sabiedrībai un valsts budžetam. Latvijas energosistēma veidojas stabila un elastīga, sekmīgi iekļaujas Eiropas enerģētikas sistēmās, kombinējot efektīvu lielas jaudas enerģijas ražošanu ar neliela mēroga pašražošanu savām vajadzībām, ko nodrošina viedie tīkli. Latvijas zaļais zelts biomasa tiek efektīvi izmantota centralizētājās siltumapgādes sistēmās un elektroenerģijas ražošanā, mazinot dabasgāzes nozīmi.

Kultūra un vērtības

Latvija ir patstāvīga Eiropas un NATO struktūrās cieši integrēta un respektēta nacionāla valsts. Valsts pamatvērtība ir nacionālā kultūra, kuras radīšanā un uzturēšanā aktīvi līdzdarbojas visas Latvijā dzīvojošās etniskās grupas. Latviešu valoda kalpo par valsts pamatu un līdzekli, kā valsts īsteno varu. Kultūras galvenā mērķa ir radoša izcilība, iedzīvotāju līdzdalība un ekonomiska atdeve, taču vienlaikus neatslābstoša uzmanība tiek veltīta Latvijas etniskās kultūras bagāžas uzturēšanai.

Pateicoties tās apdāvinātiem un pasaules līmenī novērtētiem mūziķiem, izciliem teātriem un nepārtrauktā kustībā esošām laikmetīgās mākslas aktivitātēm, Latvija ir kļuvusi par kultūras tūrisma lielvalsti. Valsts zaļais tēls savienojumā ar augsta profila kultūras pasākumiem, pasaulē atpazītām un mīlētām radošām personībām vēstī par Latviju kā tīru, modernu un radošu valsti, kurā viesoties un baudīt operu, teātri un citas mākslas aktivitātes ir prestiža jautājums Manhetenā mītošiem mākslas kolekcionāriem, Āzijas valstu jaunbagātņiem un Vakareiropas izlūtinātajiem kultūras pazinējiem. Augsta līmeņa kultūras tūrisms ļauj uzplaukt restorāniem un kulinārijas skolām, ekskluzīvām viesnīcām, SPA centriem un ekotūrismam. Latvija ir kļuvusi par starptautisku zīmolu, kas vēstī radošu izcilību, eko dzīvesveidu, nepārtrauktu attīstību; šo zīmolu „valkāt” nozīmē augsta statusa apliecinājumu.

Iespējami daudzi Latvijas iedzīvotāji ir aicināti un iespējoti līdzdarboties kultūras procesa radīšanā un piedzīvošanā. Valsts Kultūrkapitāla fonds ir neatkarīgs un ikvienam pieejams materiālais resurss radošo ieceru īstenošanai kā jauniem māksliniekiem, tā kopienu aktīvistiem. Lai līdzsvarotu atbalstu dažādām kultūras aktivitātēm, fonds īsteno vairākas mērķprogrammas, kurām ir atšķirīgas prioritātes - atšķirīgas mērķprogrammas lasīšanas veicināšanai, amatiereteātriem, jauno mākslinieku atbalstam utt. Reģionālo kvotu princips nodrošina, lai kultūras un mākslas aktivitātes tiktu vienlīdzīgi atbalstītas reģionu un novadu centros, ļaujot uzplaukt amatiermākslas un lokālās pašdarbības aktivitātēm, kas ikdienas kultūras procesā iekļauj plašas iedzīvotāju grupas.

Skolēniem, studentiem un pensionāriem aktīva dalība valsts atbalstītos kultūras pasākumos tiek nodrošināta ar kultūras vaučera palīdzību. Praktiski tas nozīmē, ka ikviens skolēns, students un pensionārs ir iespējots un mudināts gada laikā apmeklēt noteiktu skaitu pasākumu no valsts atbalstītu kultūras notikumu klāsta. Tas veicina jauniešu izpratni par kultūru un mākslu, stimulē visu paaudžu radošumu un pensijas vecumā esošiem iedzīvotājiem ļauj uzturēt sabiedrisku aktivitāti.

Mērķtiecīgi stimulētas kultūras un sporta aktivitātes kalpo par pamatu sabiedrības integrācijai, sociālo barjeru pārvarēšanai un dažādu sabiedrības grupu kopdarbībai. Māksla kalpo kā universāla un etniskas robežas uzvaroša komunikācijas forma.

Latvijas sabiedrība un visas tās etniskās grupas smeļas informāciju vienotā, savstarpēji saistītā un uzticamā informācijas telpā. Tas panākts efektīvizējot un koncentrējot resursus konkurētspējīga sabiedriskā medija attīstīšanai un uzturēšanai. Nodrošinot iedzīvotājiem interesantu, analītisku un uzticamu informācijas klāstu, tiek panākts, ka tas ir saistošs un uzrunā visus šīs valsts iedzīvotājus.

Būtiska daļa Latvijas iedzīvotāju līdzdarbojas un aktīvi seko līdzi lēmumu pieņemšanai savās pašvaldībās, kā arī valsts likumdevēju un izpildvarā. Ar ērtu IT risinājumu palīdzību iedzīvotājiem ir nodrošināti instrumenti lēmumu ietekmēšanai un aktīvai pilsoniskai rīcībai. Tie ļauj iedzīvotājiem iesniegt un piedāvāt savas iniciatīvas pašvaldību un Saeimas darba kārtībai.

Latvijas iedzīvotāju vairākums ir pieņēmuši un atbalsta nostāju, ka valsts patiesas neatkarības un ilgtspējīgas attīstības pamatā ir Latvijas kā stipras nacionālas valsts dalība stiprā un efektīvā Eiropas Savienībā, kas balstīta demokrātijas, brīvības, likuma varas un cilvēktiesību vērtībā. Tāpēc Latvija iestājas par ciešāku Eiropas Savienības integrāciju politiskās, drošības, ekonomikas un finanšu jomās un Latviju kā atbildīgu un aktīvu Eiropas Savienības un NATO dalībvalsti. Vienlaikus efektīvi, izmantojot visas varas sviras tiek nodrošināt Latvijas interešu pārstāvība Eiropas savienībā.

Latvijas ārpolitikas galvenais uzdevums saglabājies paredzams un nemainīgs. Tas paredz valsts ārējās drošības un ekonomiskās konkurētspējas tālāku nostiprināšanu, kā arī labu savstarpējas izdevības un cieņas balstītu attiecību uzturēšanu ar kaimiņvalstīm.